
S hitrim testom, ki ga uporabljajo slovenski policisti, je mogoče v kratkem času ugotoviti prisotnost prepovedanih drog. **Namen hitrega testa je v čim večji meri odkrivati in preprečevati prisotnost prepovedanih drog v cestnem prometu.**

Vožnja pod vplivom prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi je namreč izjemo nevarna!

Zvočni posnetek izjave Boštjana Smoleja iz Sektorja prometne policije v Generalni policijski upravi

{mp3}NovinarskoSredisce/SporocilaZaJavnost/2015/01_januar/06_hitri_test/Smolej{/mp3}

Na podlagi rezultata hitrega testa policist vzorčijo in hitro je zebavdika idokazovnaplaigem pd

- **Kako poteka postopek s hitrim testom?**

Hitri test se opravi tako, da oseba pet sekund drži na jeziku testni listič, da se ta obarva rdeče. Listič z vzorcem sline nato policist vstavi v testni trak. Po največ osmih minutah je mogoče v okencu odčitati rezultat. Ta je pozitiven, če se testna črta obarva v rdeče.

- **Hitri testi DrugWipe 6S, ki jih uporablja slovenska policija, so namenjeni ugotavljanju prisotnosti:**

Kanabisa (Marihuane / Hašiša / THC),

Amfetaminov / Metamfetaminov / Ecstasya,

Benzodiazepinov,

Kokaina / Cracka,

Opiatov (Morfin / Heroin) v slini.

Slovenski policisti uporabljajo hitre teste na prisotnost prepovedanih drog, ki delujejo na podlagi odvzetega vzorca sline, od julija 2014.

- Vožnja pod vplivom prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi je nevarna!

Vožnja pod vplivom alkohola ali prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi je eden najpomembnejših dejavnikov tveganja za nastanek prometne nesreče. Drog na splošno so učinkovine, ki vplivajo na naše razmišljanje, čustvovanje, vedenje in spreminjajo naše počutje, naš odnos do ugodja, sveta in tudi smisla življenja. Povzročajo psihofizično odvisnost. Psihično odvisnost prepoznamo po nepremagljivi želji po drogi. Fizična odvisnost pa se kaže kot stanje prilagoditve telesa na snov. Značilnost fizične odvisnosti je odtegnitveni sindrom (abstinenčna kriza), ki se pojavi po prekinitvi jemanja droge in povzroči zlasti hude telesne bolečine, tresenje, razdražljivost, nemir, agresivnost, krče, potenje, glavobol, razširjene zenice, itd.

Prisotnost psihoaktivnih substanc (prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil, ipd.) je med udeleženci v cestnem prometu iz leta v leto večja. Te snovi zmanjšajo človekove sposobnosti zaznavanja in predelave informacij, sposobnosti učinkovitega mišljenja in ustrezne motorične reakcije. Tako neposredno vplivajo na zmanjšanje prometne varnosti in povečajo možnost povzročitve prometne nesreče.

Uživalci prepovedanih drog največkrat ne reagirajo dovolj hitro, imajo moteno koncentracijo, so nepozorni pri prehitevanju, saj je motena njihova ocena časa in razdalje, imajo omejeno gibljivost oči, prepozno zavirajo. Opazimo tudi povečano pripravljenost za tveganje, agresijo do okolice oziroma soudeležencev v prometu. Nevarnost v cestnem prometu pa predstavljajo tudi vsi tisti, ki prenehajo z jemanjem prepovedanih drog zaradi abstinenčnih težav.

Tudi nekatera zdravila lahko zmanjšajo sposobnost upravljanja vozil in delovnih strojev. Po podatkih iz literature kar petina zdravil, ki so na trgu, zmanjšuje reakcijske sposobnosti, kar lahko ogroža varno udeležbo v prometu in upravljanje strojev. V publikacijah o zdravilih in prometni varnosti so navedene ocene, da 10 % povzročiteljev prometnih nesreč uporablja

zdravila, ki zmanjšujejo vozniške sposobnosti. Ob tem pa kar 80 % udeležencev v prometu, ki jemljejo zdravila, ne pozna njihovega vpliva na vožnjo.

Zdravila, ki zmanjšajo psihofizične sposobnosti bolnika, imenujemo trigoniki in so označena s trikotnikom. Skupine zdravil, ki vplivajo na psihofizične sposobnosti, so uspavala in pomirjevala, zdravila z vplivom na duševno počutje, zdravila za zdravljenje epilepsije, zdravila proti močnim bolečinam, zdravila za zdravljenje povišanega krvnega tlaka, sladkorne bolezni ter še nekatera druga zdravila na recept in brez recepta. Bolniki se morajo pri jemanju zdravil posvetovati z zdravnikom ali farmacevtom. Neželene učinke zdravil lahko še potenciramo z alkoholom. Pri sočasnem uživanju alkohola in zdravil lahko pride do medsebojnega delovanja ali interakcije, ki še poveča možnost neželenih učinkov in njihovih posledic. Alkohol ima v povezavi z zdravili lahko dvojen učinek: lahko neposredno vpliva na količino zdravila v krvi, učinki alkohola in zdravil pa se lahko seštevajo ali celo potencirajo, kar velja še posebej pri vplivih na živčni sistem.

Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP) voznike, ki so zaloteni pod vplivom prepovedane droge, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi deli v dve skupini, in sicer:

- voznike, ki so pod vplivom in
- voznike pri katerih se ugotovi prisotnost navedenih snovi

Šteje se, da je voznik pod vplivom prepovedane droge, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi, pri katerem se s posebnimi sredstvi, napravami ali s strokovnim pregledom ugotovi prisotnost takih snovi v krvi in /ali v slini. To pomeni, da mora biti ugotovljena prisotnost navedenih snovi v krvi in/ali slini. Navedeno izhaja iz ugotovitev medicinske znanosti (toksikologija), ki opredeljuje vpliv na zmanjšane sposobnosti voznika le v času, ko je prisotnost teh snovi možno ugotoviti v krvi in/ali slini. Vpliv je nedvomen, saj je

razpolovni čas vpliva teh snovi v krvi kratkotrajen (dejansko le v času vpliva na zmanjšanje sposobnosti za vožnjo). Za te kršitelje se ravno na podlagi višjega dokaznega standarda in nedvomno dokazanega vpliva na vožnjo predvideva globa 1.200 eurov in stranska sankcija 18 kazenskih točk. Vozniku se prepove nadaljnja vožnja in začasno odvzame vozniško dovoljenje (24 ur)

V primerih, da vpliv ni dokazan, ugotovljena pa je prisotnost teh snovi v urinu, pa je voznik napoten na kontrolni zdravstveni pregled. Za takšnega kršitelja ni predpisane globe ali drugih sankcij. Vozniku se prepove nadaljnja vožnja in začasno odvzame vozniško dovoljenje (24 ur). Prisotnost psihoaktivnih snovi in njihovih metabolitov v urinu tako dokazuje le uživanje določene vrste droge, ni pa je mogoče vedno in zanesljivo povezati z zmanjšanjem psihofizičnih sposobnosti v času obravnavanega dogodka. Zmanjšanje psihofizičnih sposobnosti običajno povezujemo s prisotnostjo droge in njenih metabolitov v krvi, čeprav tudi med učinkom droge in koncentracijo le-te v krvi ni enostavne zveze. Potrebno je opozoriti tudi na dejstvo, da je detekcija psihoaktivnih snovi v krvi vezana na relativno kratko časovno obdobje nekaj minut do nekaj ur (podobno tudi v slini), ki je lahko tudi mnogo krajše od časa, ki je potekel med dogodkom in odvzemom biološkega materiala za analizo.

ZPrCP od policistov zahteva, da pri vozniku najprej ugotovijo sum in šele na podlagi tega odredijo nadaljnje postopke in ukrepe za dokazovanje vožnje pod vplivom drog in psihoaktivnih zdravil.

Postopek, ki ga izvede policist, je predpisan v Pravilniku o postopku za prepoznavo znakov oziroma simptomov, ki so posledica drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi v organizmu. V okviru tega postopka lahko policist izvede tudi preizkus z napravo za hitro ugotavljanje prisotnosti drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi v organizmu, oz. t. i. hitrim testom.

Postopek prepozave simptomov obsega naslednje faze:

- preizkus oči,
- oceno velikosti zenic,
- odreditev strokovnega pregleda.

Policist izpelje postopek z udeležencem cestnega prometa tako, da zaporedoma izvede vse navedene faze. Preizkus oči obsega preizkus horizontalnega in vertikalnega drgeta oči ter preizkus usmerjenosti oči k izbranim točkam. Ocena velikosti zenic udeleženca cestnega prometa se opravi tako, da policist ob obraz udeleženca cestnega prometa v višini oči nastavi pripomoček za oceno velikosti zenic ter primerja velikost zenic z vzorčno velikostjo zenice na pripomočku za oceno velikosti zenic. Iz poimenovanja tega pripomočka z imenom pupilometer (predvsem v medijih) izhajajo različne domneve, da je to naprava v tehničnem smislu, dejansko pa gre za manjši kartonček, na katerem so grafično prikazane velikosti zenic in policistu predstavlja pripomoček pri oceni njihove velikosti. Strokovna literatura kot povprečno velikost zenice navaja vrednost med 3,0 in 6,5 mm. Policist s pripomočkom ugotavlja izrazita odstopanja. V nadaljevanju policist preizkusi reakcijo očesnih zenic. Preizkus opravi tako, da udeležencu cestnega prometa s svetilko posveti v predel oči in pri tem opazuje reakcijo zenic na svetlobo. Posamezne vrste psihoaktivnih snovi povzročajo širjenje ali zoževanje zenic ter upočasnijo njihovo reakcijo na direktno svetlobo. Ugotovitve o stanju oči in zenic preiskovanca pa so zelo pomembna informacija o vplivu psihoaktivnih snovi na njegovo sposobnost vožnje. Policist nikakor ne opravlja postopka v smislu zdravniškega pregleda, temveč svoje ugotovitve in opažanja le zabeleži v zapisnik. Če vsaj z eno od predhodnih faz potrdi razlog za sum, da je udeleženec cestnega prometa pod vplivom drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, udeležencu cestnega prometa odredi strokovni pregled. Strokovni pregled opravi zdravnik, ki preiskovancu v okviru strokovnega pregleda odvzame tudi vzorce krvi in urina za analizo. Analizo odvzetih vzorcev opravi pooblaščen laboratorij. Le rezultat analize vzorcev in mnenje zdravnika, sta dokaz v nadaljnjem postopku. Postopek policista je namenjen le potrjevanju suma in odločitvi ali bo posamezniku odrejen strokovni pregled ali ne. Postopek in policistova ugotovitev zagotavljata širše varstvo človekovih pravic in svoboščin, saj do neke mere odpravljata nepotrebne strokovne preglede. Postopek sam ni podlaga za odvzem prostosti.

-
- [Statistični podatki](#)

Alkohol in prepovedane droge že v manjših količinah pomembno zmanjšujejo posamezniko

□